

Obsah

Poděkování	10
------------------	----

1. KAPITOLA

Úvod	11
------------	----

Neverbální komunikace	12
-----------------------------	----

Sociální interakce	13
--------------------------	----

Zásady komunikace s dětmi	15
---------------------------------	----

1. zásada: Záměrnost	16
----------------------------	----

2. zásada: Vizuelní signály	17
-----------------------------------	----

3. zásada: Komunikace je vrozená	18
--	----

4. zásada: Komunikace je naučená	18
--	----

5. zásada: Dospělí by měli být pozorní	19
--	----

6. zásada: Schopnost reakce	19
-----------------------------------	----

7. zásada: Opora	19
------------------------	----

Gestikulace	20
-------------------	----

Pohled	20
--------------	----

Výrazy obličeje	21
-----------------------	----

Dotyk	22
-------------	----

Využití znalostí	22
------------------------	----

2. KAPITOLA

Udržování rovnováhy sociálních vztahů	25
Mezilidské postoje a sociální vztahy	26
Teorie rovnováhy: hledání vyváženého stavu	29
Kulturní rozdíly	30
Dětské chování vyjadřující blízkost	30
Přivítání dětí	31
Dětské chápání osobní vzdálenosti	33
Spojení s dětskými svědky zprostředkované pomocí videotechniky	35
Zraková komunikace	36
Sociální a emoční dopady na svědeckou výpověď	36
Studie	38
<i>Pozitivní účinky využití videotechniky</i>	39
<i>Praktické otázky související s využitím videopřenosu</i>	40
Souhrn	41
Doporučená četba	42
Klíčová fakta	42
Vyzkoušejte si	42

3. KAPITOLA

Gesta rukou	45
Evoluční historie gest a řeči	46
Typy gest rukou	47
<i>Gesta, která mohou působit samostatně</i>	47
<i>Gesta svázaná s řečí</i>	48
Vývoj řeči a gest	49
Symbolická gestikulace a rozvoj řeči	51
<i>Slova jako symboly</i>	51
<i>Gesta jako symboly</i>	51
<i>Jsou gesta předchůdcem řeči?</i>	52
Musíte tomu přijít na kloub	58
Starší děti	59
<i>Změna gestikulace v předškolním věku</i>	60
<i>Změna strategie</i>	61
Neslyšící děti slyšících rodičů	61
Ilustrační gesta doplňují řeč	62
<i>Zapamatování v podobě obrazů nebo slov</i>	64
Měření informací obsažených v gestech	64
Gesto jako pomůcka dětského duševního vývoje?	69
<i>Gesto a učení</i>	71
<i>Pomáhají vám gesta při mluvení?</i>	73
<i>Gesta, jazyk a rozvoj myšlení</i>	74

Gesta a vyjádření emocí	76
Kulturní rozdíly	78
Individuální rozdíly: stálé a neměnné rysy?	79
Gesta v říši zvířat	79
Doporučená četba	81
Klíčová fakta	81
Vyzkoušejte si	82
Některé vývojové milníky	84

4. KAPITOLA

Pohled	87
Typy očních signálů	88
<i>Pocity jsou vzájemné</i>	89
<i>Roztažení zornic</i>	90
<i>Mrkající zářez</i>	92
Pravidla je třeba dodržovat	93
Pohled jako známka vědění	94
Usměrnování rozhovoru	96
Členění rozhovoru bez zrakových signálů	97
Pohled a duševní vývoj	98
<i>Společná (sdílená) pozornost</i>	99
<i>Sledování pohledu je automatické</i>	100
<i>Společná pozornost a řeč</i>	101
<i>Pohled a teorie mysli</i>	102
Normální vývoj chápání pohledu	104
Pochopení pohledu jako komunikačního prostředku	105
Autismus a pohled	107
Pohled a učení	110
Teď se nedívej!	112
Doporučená četba	118
Klíčová fakta	119
Vyzkoušejte si	119
Některé vývojové milníky	121

5. KAPITOLA

Výraz obličeje	123
Typy informací, které získáváme pozorováním obličeje	123
Neurologické a fyziologické aspekty výrazu obličeje	124
Vrozené, nebo naučené výrazy?	127
Měření výrazů obličeje	130
První výrazy	132
To je ale zívnutí!	138

Strojené výrazy obličeje	138
Posouzení úrovně dětského chápání	139
Lhaní	140
Učíme se rozumět výrazům obličeje	144
Jiné typy informací obsažené v obličeji	148
Jak dětem pomoci, aby z tváře získaly maximum informací	151
Přitažlivost tváře	152
Doporučená četba	153
Klíčová fakta	154
Vyzkoušejte si	155
Některé vývojové milníky	156

6. KAPITOLA

Dotyk a sociální vývoj	159
Prapůvod dotyku	160
Dotyky v dětství	161
Dotyk se s věkem mění	162
Pravidla, jimiž se řídí dotyky	163
V kontaktu se vzděláním	165
Důraz a přesvědčování	165
Zdroje úzkosti související s dotykem	166
Kulturní rozdíly	167
Pravidla a děti	167
Dotyk, sociální vývoj a vazba	169
Způsoby vazby	174
Význam dotykové „terapie“	178
Dotyk je prospěšný i z hlediska chování	179
Doporučená literatura	180
Klíčová fakta	180
Vyzkoušejte si	181

7. KAPITOLA

Závěr	183
Literatura	189